

25.6.2024

Hyvinvointialueet
Sosiaali- ja terveysministeriö

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen ohjauskirje lintuinfluenssarokotuksista

Tausta

Vuodesta 2020 lähtien korkeapatogeenista influenssa A(H5N1) -virusta on esiintynyt laajalti Euroopan luonnonvaraisissa lintupopulaatioissa, erityisesti lokeissa. Se on aiheuttanut luonnonvaraisten ja tarhattujen lintujen joukko-kuolemia sekä infektiota nisäkkäissä. Vuosina 2021–2023 Euroopassa todettiin yksittäisiä H5-tyyppin viruksen tartuntoja ihmisissä.

Vuonna 2023 Suomessa todettiin poikkeuksellisen suuria luonnonvaraisten lintujen joukkokuolemia A(H5N1) -virusinfektion seurauksena. Virus levisi laajasti myös turkistarhatiloille aiheuttaen eläimissä korkeaa sairastavuutta ja kuolleisuutta. Lähes puoli miljoonaa turkiseläintä jouduttiin lopettamaan ihmisten ja eläinten terveyden suojaamiseksi. Yli 500 henkilöä altistui korkeapatogeeniselle lintuinfluenssalle; viranomaisten tiiviin yhteistoiminnan myötä tartunnat ihmisiin torjuttiin.

Poikkeuksellisen epidemiatilanteen ja lisääntyneen pandemiariskin vuoksi sosiaali- ja terveysministeriö päätti hankkia lintuinfluenssarokotetta altistumisvaarassa oleville henkilöille, kun myyntiluvallinen rokote tulisi saataville. Lintuinfluenssaa vastaan räätälöity rokote sai Euroopan lääkeviranomaisen myyntiluvan huhtikuussa 2024. Rokotteet hankittiin osana EU:n yhteishankintaa yhdessä 14 muun EU-maan kanssa, ja ne on juuri toimitettu Suomeen.

THL:n lintuinfluenssarokottamista koskeva ohje

Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksen rokotuksista (149/2017) 5 § mukaan kansallisen rokotusohjelman rokotteita, kuten influenssarokotteita – joita myös nyt kyseessä olevat rokotteet ovat –, voidaan tarvittaessa käyttää eri väestöryhmien rokotuksiin tilanteissa, joissa rokotuksilla ehkäistävä tauti uhkaa aiheuttaa tartuntatautiepidemian. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos määrittelee tällöin käytettävät rokotteet ja rokotusaiheet.

25.6.2024

THL ohjeistaa rokotusten kohderyhmistä ja käytettävistä rokotteista seuraavasti:

Rokotusten kohderyhmiin kuuluvat 18 vuotta täyttäneet henkilöt, jotka työnsä tai muun olosuhteen vuoksi ovat suurentuneessa lintuinfluenssavirus tartuntariskissä. Tällaisia henkilöitä ovat:

- henkilöt, jotka ovat kosketuksissa turkiseläimiin turkistarhoilla
- siipikarjan parissa työskentelevät henkilöt, jotka ovat kosketuksissa siipikarjaan (ei kuitenkaan teurastamotyöntekijät)
- henkilöt, jotka osallistuvat sairaiden ja kuolleiden lintujen tai eläinten käsittelyyn ja hävittämiseen sekä tai tilojen puhdistamiseen, esimerkiksi eläinperäisten sivutuotteiden käsittelylaitoksissa työskentelevät henkilöt
- lintujen rengastajat
- henkilöt, jotka työskentelevät luonnonvaraisia lintuja hoitavissa lintuhoitoloissa
- kotieläinpihojen ja lintutarhojen henkilöstö
- virkaeläinlääkärit
- laboratoriotyöntekijät, jotka käsittelevät lintuinfluenssavirusta tai sitä mahdollisesti sisältäviä näytteitä
- epäillyn tai varmistetun lintuinfluenssatapauksen lähikontaktit, jos ihmistapauksia ilmeni.

Rokotuksiin käytetään Zoonotic Influenza Vaccine Seqirus valmistetta, jonka Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitos jakelee hyvinvointialueiden sairaala-apteekkeihin. Hyvinvointialueet vastaavat rokotusten järjestämisestä (tartuntatautilain, 1227/2016, 44 § 2 momentti). Rokotteen ottaminen on kohderyhmään kuuluvalla henkilöllä vapaaehtoista.

Lintuinfluenssarokotusten avulla pyritään suojaamaan altistumisvaarassa olevia henkilöitä viruksen aiheuttamalta vakavalta taudilta. Rokottamisella pyritään torjumaan myös lintuinfluenssavirusmuutoksen muuntumista ihmisestä toiseen tarttuvaksi virukseksi ja siten epidemian tai jopa uuden pandemian syntyä.

25.6.2024

Rokotusten kohderyhmät perustuvat tartuntariskin arvioon ja rokotteiden saatavuuteen. Tartuntariskiä on arvioitu aiempien vuosien epidemiatilanteen ja maailmalla ihmisillä todettujen lintuinfluenssatartuntojen perusteella. THL julkaisee viikolla 26 työpäpaperin, jossa lintuinfluenssarokotuksia ja niiden perusteita käsitellään tarkemmin.

THL on laatinut arvion korkeimmassa lintuinfluenssan tartuntariskissä olevista henkilöistä yhteistyössä Ruokaviraston ja sosiaali- ja terveysministeriön kanssa. Rokotusten kohderyhmiä on käsitelty myös kansallisen rokotusasiantuntijaryhmän (KRAR) sekä tartuntatautien neuvottelukunnan kokouksissa. Ohje on lisäksi etukäteen esitelty hyvinvointialueilla toimiville infektio- tautien erikoislääkäreille.

THL jatkaa lintuinfluenssatilanteen seuranta ja päivittää tarvittaessa kohderyhmiä ja rokotussuositusta. THL seuraa rokotusten turvallisuutta yhdessä Fimean kanssa ja selvittää lisäksi rokotusten immunogeenisuutta erillisessä kliinisessä tutkimuksessa.

Johtaja

Otto Helve

SIGNATURES

ALLEKIRJOITUKSET

UNDERSKRIFTER

SIGNATURER

UNDERSKRIFTER

This documents contains 3 pages before this page
Dokumentet inneholder 3 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 3 sivua ennen tätä sivua
Dette dokument indeholder 3 sider før denne side

Detta dokument innehåller 3 sidor före denna sida

authority to sign
representative
custodial

asemavaltuus
nimenkirjoitusoikeus
huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt
firmateckningsrätt
förvaltare

autoritet til å signere
representant
foresatte/verge

myndighed til at underskrive
repræsentant
frihedsberøvende